

ho geeft op
t ge dus te
nderwijs en
chouwing in
poogt in te
poogt in te
het niet an-
ge hen, in
laat uitgaan
er wereld zijn
afbreken; en
vernieuwen,
en klaarheid
st. is gezegd,
een zeer emi-
nent overtu-
ing overgroot
zenuwing en
p. et eerste ar-
komt, en we een
en de heeren
eenigling in-
de aanklacht
omrent den
a worden, die
nis iegann.
lichtig is, ge-
der dan één
het midden
en voorstel-
voorstelling,
dit was opge-
de de voor-
neeste predi-
en dat om
ven jarenlang
adden nage-
et minst niet
erst vreemd
aanschreven.
wonderd, dat
rekenen kring
erkend werd.
niet met op-
zake voorstel-
t oog op de
de Doop be-
en genade,
als mogelijk
die, die men
als aanwezig
Ja. Wisse en
in de dusver
even aanle-
niet euvel,
dwingen.
en doen.
voorkomen,
voorstelling
fen," en alsof
ereformeerde
p toe waren,
aangevoerd,
was aan onze
a uit den tijd
zer Gerefor-
md. En later
getuigenissen
te en Revistie
a persoonlijke
overmits we
toos houden
ning van hun
tellen, en die
hebben, mag
op dit punt
en niet langer
e, gelijk ieder
re zou te na
in Amerika,
met verzoek
komt tegen
2 Cor. 3:6,
overbodig en
die hij geeft
hij bestrijdt
minste reden,
Heraut mede
in hun Staten-
a in die kant-
idzaak geheel
in thans zou
onze beperkte
breeden stijl,
over teksten,
gelegd.
of dan nood-
uitleggingen
lig te geschie-
e bewijsgron-
n kennis van
aan een cen-
taut.
niet met hem
evidenten te
lezers onnoo-
noodig ware,
moest wezen,
zijn verzoek
artelijk over
dika. Laat er
a eere komen,

en heel wat oppervlakkige Schriftverval-
sching zal de wereld uitgaan.

DE SYNODE VAN EMDEN.

Dr. B. van Meer, predikant bij de Syno-
dalen te Meteren, heeft een academisch
proefschrift in het licht gezonden, onder
den titel: *De Synode te Emden in 1571*,
s-Gravenhage, bij Martinus Nijhoff.

Met welke belangstelling namen we van
deze studie en haar uitgave kennis, omdat
se opnieuw een interessante bijdrage levert
voor de kennis van de opkomst der Gere-
formeerde kerken in Nederland, en van
haar vereeniging in een Gereformerd
kerkverband.

Al is toch de schrijver zelf Synodaal, en
dus levende in een kerkformatie, die ten
eenemaal van de Gereformeerde beginselen,
die men te Emden eerde, afgeweken, toch
heeft hij als wetenschappelijk man de feiten
voor zich zelve laten spreken, de historie
niet vervalscht; maar liever een scherpe
critiek op zijn eigene positie geleverd, dan
aan de Gereformeerde vaders zijn onge-
rijmde toe te dichten.

En terwijl we dit dankbaar in zijn studie
erkennen (waarin alleen op p. 58 een con-
tradictie in terminis voorkomt) geven we
hem gaarne den lof, dat hij zich terdege in
de historische toestanden van Emdens
Synode heeft ingewerkt; met geen geringe
zorgzaamheid was er licht over verspreid;
en in zijn keurig boekdeel een bijdrage
heeft geleverd, die voor de Synodalen hard
om te verduwen, maar voor ons Gerefor-
meerden een kostelijke vrucht van het ver-
leden is.

Deze soort studien, door mannen buiten
onzen kring geleverd, zijn een uitnemende
steun in den strijd, dien we op allerlei
gebied tegen hen hebben te voeren.

Ook deze studie toch heeft tot kortbe-
grip de pertinente verklaring aan de Gere-
formeerden: „Wij, Synodalen, hebben histo-
risch ongelijk, en gij hebt gelijk.“

KUYPER.

Voor Kootwijk's Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS, van C. R.
Remkema te Oosterend f. 8.50; C. v. d. Berg
te s-Graveland f. 1; postmeester Elat bij Am-
erongen f. 1; P. Rooderberg te Benschop f. 2.50;
Mevr. Wed. B. te Utrecht f. 1; Mev. Wed. F.
te Ham, geb. Veenendaal te Zetten f. 1; H. A.
Dicke te Dordt f. 2.50; Unie-collectie te Schalk-
wijk; giften door den heer E. G. W. f. 15;
door den heer Wijnberg te Barneveld, van
N. N. te X. een gouden ring.

Ontvangen door Ds. H. W. VAN LOON: van
Mej. B. te A. f. 10; van Mej. V. te A. f. 2.50;
poor Mej. J. te Zutphen f. 2.75; door het col-
lege van collectanten te A. van G. H. f. 3.50;
van Br. v. P. f. 1; door G. M. uit de Unie-
collectie te Nijkerk f. 7.30; uit de schoolbus
den hoofdonderwijzer W. de J. te A. f. 5; door
Ds. Bakker te Broek o/f. f. 2.50; door Bb.
diakenen te A. f. 2.50; door Ds. J. van Bb.
ven f. 10; door Dr. Kaspers, gecollecteerd te
Arnhem f. 5; door Dr. Steller te A. van T. f. 1.

Uit de Pers.

In een keurig gesteld artikel heeft Ds. Drum-
melkamp onder den titel van *Zetnaar* een
snijende critiek geleverd op Dr. Bronsveld's
gepralt tegen de vereeniging.

Eerst bespreekt hij zijn voorgewende sympathie
voor de vroegere Christelijke Gereformeerden.

Het eerste wat ons hier treft is Dr. Bronsveld's
bijzondere, maar wel wat spade belangstelling in het
welzijn der voormalige Christelijke Gereformeerden.
De tijden veranderden en de menschen met hen. Maar
anders — hoe heeft ons nog de positieve parado-
xus door hen in deze zelfde „Kroniek“ geschreven
op de pijnen en drietallen hoeden, waartoe de
Afgescheidenen in de eerste jaren van hun bestaan
hun kerkelijke vergaderingen illustreerden (Dr. Brons-
veld zal hen toen toch niet in het oog zijner lezers
belachelijk hebben willen maken)? De broederlijke
liefe, die geen kwaad dacht, verbodt dat te onder-
stellen. Aanvoelen geweest is, onopzettelijk uit de
gedachten in de pen, en uit de pen op het papier
gegliden, dan is het toch een weinig moeilijk te be-
gripen, hoe de Utrechtse doctoor nu zoo vol van
de „seerwelle positie“ kan gewagen, door de Chris-
telijke Gereformeerden ingezonden, en die zij, volgens
hem, helaas gaan verliezen. „Eerst“! Nee! In de
Kroniekschrijver gezegd! De Christelijke Gerefor-
meerden, die een zwaren strijd gestreden hebben om
moeder, die een zwaren strijd gestreden hebben om
een plaatsje, een staatsplaatsje op de kerkelijke zode
te veroveren; die, hoe dik en laag en vaak onrechtelijk
in hun optreden, hun puriteinsche afkomst verrieden;
maar door hun volharding het publiek achtend afwon-
gen en zelfs de Staatskerk — hun oude vijand! —
noodzaakten niet hen te rekenen; die voormalige
Afgescheidenen en latere Christelijke Gereformeerden
sloeten nu een eerste markante periode in hun ge-
schiedenis af, zodat zij nu niet meer in dien vorm
de aandacht zullen trekken van wie lateraal en over-
tuigend zoekt in de verschijnselen die hij waarneemt,
en dat vind ik van mijn standpunt jammer, — dan
zou de voormalige Christelijke Gereformeerde over
sulk een uitlating zonder storing in zijn gemeeds-
chap hebben kunnen heeselen. Maar bij de „seerwelle
positie“ waar Dr. Bronsveld nu van gewagt, frons
hij onwillig tegen het voorhoofd en mompelt: „Nu ja,
indien we die gehad hebben, dan heeft toch
zeker Dr. Bronsveld nooit een vinger nagehouden om
ons die te bezorgen.“ Men spreekt van een berouw
dat telast komt. Er schijnt ook een soort sympathie
te bestaan, die niet op haar tijd past, en een burger-
krans gaat vlechten, als de man, voor wie hij bestemd
is, het zooveel reeds heeft verlaten. Doet het niet
voorleiden de Christelijke Gereformeerde Kerk Dr.
Bronsveld waarbij smartelijk aan? Men mag het, na
hetgeen hij hier zwart op wit verklaart, niet betwij-
felen. Maar het zal velen zijner getrouwe lezers uit
de voormalige Christelijke Gereformeerde Kerk moeilijk
vallen het te gelooven.... Doch hoe het zij, hij
troost zich dan met de poging van Ds. Van Lingen
c. 2, om de gestorven Kerk als een feniks uit zijn
asch te doen herrijzen!

Dan gispt hij ernstig zijn lat verlopen in
allerlei personaliteiten.

Een tweede ongunstige indruk door deze „Kroniek“
gewekt is, dat Dr. Bronsveld zijn oordeel als kerkelijk
man over een ernstige kerkelijke beweging door per-
sonaliteiten laat beheerschen. Er is, zij het ook misschien
de regels, een vleien van Dr. Bavink in zijn schrijven,
dat niemand meer dan dezen hooggeleerd zelf zal
stuiven. Het aannemen van Dr. Ravink als Gerefor-
meerd theoloog kan toch niet daarom heeten, dat hij
een doctoresaal gehaald heeft aan een medische facul-
teit; aan een Theologische school, op wier onderwijs
de vadersen zouden toegepast hebben de spreuk:
Theologia irremediabiliter non est theologia! Wonder
hoven wonder, er is hier zelfs een zacht vleien van
Lindeboom's vroegere, maar in het beslissend oogen
blik manlijk door hem opgegrepen oppositie; van
Lindeboom, het wel, die wel nooit gedroomd zal

hebben, dat hij in Bronsveld's hand nog eens een
roede worden zou, om de Christelijke Gereformeerden
mee te lastijden. *O tempora, a mores!* Wanlieden dan
alle vastigheden in onzen wankeelmoodige tijd; en
kan in den dikken kruidamp, die over het kerkelijke
slagveld hangt, zelfs het scherpe oog van den Utrecht-
sche doctoor vijanden niet meer van vrienden onder-
scheidt? Minder nog verteerbaar is zeker voor de
Kroniekschrijver van de heeren Widdows en Noordzijl
zegt. Nooit zullen deze, zoo verzekert hij, professor
aan een Universiteit kunnen worden, maar hun hietoe
de noodige wetenschappelijke vorming en kennis ont-
breekt! Het is wonderlijk of Dr. Bronsveld in den
raad der goden heeft gezeten! Kennelijk is hij ook
van meening, dat uitluitend de officiële wetenschap,
of later ons liever zeggen, de geleerde lichamen, welke
van de Overheid het officieel cachet van wetenschap-
pelijkheid ontvangen, de dingen weten kunnen. Een
meening, die, met den geschiedkundigen oorsprong
der hoogescholen, met de dagelijkse vergissingen
der officiële wetenschap, niet den eb en vloed van
hare stelsels en theorieën voor oogen, bedenkelijk
schijnt en immers hoe langer hoe meer terecht ver-
keert! Ook Dr. Bronsveld zal als wetenschappelijk man,
indien hem dit voorwonder niet overkomen is, zich
eens gepaast zien voor de vraag, of de niet midde-
elwische hypothese van een „officiële“ wetenschap
wel houdbaar is? Misschien herroep hij dan zelf het
onoordeelachtig vonnis hier door hem geveld. Toen
hij er toe konne besluiten, de wetenschap voor goed
in een dwangbuis te steken en zich in deze principie-
le kwestie door de middeleeuwen te laten beschaamen.
Doch neen, dat komt ons onmogelijk voor! Al draagt
Dr. Bronsveld volgens zijn eigene verklaring leed, dat
hij voortaan niet meer met „afgeschelden broeders“
op vriendschappelijke voet zal kunnen verkeerden, ook
vriendschap met hem die zoo sprekt, doet ons althans
de hoop voeden, datmal wordt hij dan ondanks zijne
Veluwe afkomst nooit lid der thans vereenigde
Gereformeerde Kerken, hij ten minste de Theologie
den smaad niet zal helpen aandoen, van haar in 's lands
wetenschappen een „Macht gebonden te houden, die
is aan hare naam en reeds naar de noodige heft
gedaan om haar te seculariseren. De predikant Brons-
veld moge dan niet kunnen besluiten Gereformerd te
worden, de theoloog Bronsveld helpe ons ten minste
de Theologie te verlossen uit haar onwaardige
banden!

En eindelijk striemt hij Dr. Bronsveld over
zijn gemis aan historisch zin.

Het ergst van al is echter het gebrek aan dieperen
historischen zin, aan kerkgeschiedkundige waardeering,
waarmee Dr. Bronsveld de vereeniging der Gerefor-
meerde Kerken beschouwt. Hij zegt zich dat Ds.
Gipsen dingen gezegd heeft, waarbij de muur der
historie het achtbaar hoofd moet schudden. Maar niet
die ergenis begeeft hij zich, naar onzen indruk, op
gevaarlijk terrein. Deze eigenis brengt onwillkeurig
zijn verborgen gedachten aan het licht Bronsveld heeft
nooit iets van de Afgeschieding begrepen. Dit dankt hij
misschien aan zijn overigen voorblijvende Veluwe-
tranties, die hij bij zijn welken bodem niet kan
beschrijven. Want hoe vreemd het klinkt, juist op
de Geldersche heuvelen, waar de orthodoxe lijn nooit
door het revolutionaire Rationalisme was afgebroken;
waar men dus een werklank had mogen verwachten
op den kerkreest, die door de mannen der Scheiding
werd aangeheven, — juist daar bleef men voor vijf
jaar doof en onaanhoorlijk en liet de „seerwelle
positie“ alleen worstelen met de „niet midde-
elwische“ gedachte heeft dat blijkbaar een noodlijdend
invloed gehad. Dr. Bronsveld heeft niet een de
moette waard gescht — hij die een dissertatie over
het Rationalisme schreef — om kennis te nemen van
de feiten, die op het gebied der scheiding in den loop
der jaren hebben plaats gehad. Zoo bereikt hij bij
voorbeeld het verdwijnen van den naam „Christe-
lijke Gereformeerde“, en weet dat niet dat
naam niet van '54 dateert, maar als modus vivendi
werd aangenomen in '60, bij de ineenmelting van de
Christelijke Afgescheidenen, Gereformeerden en de Gere-
formeerden onder het Kruis. Dit niet indringen in de
geestelijke geschiedenis die zich in de Afgeschieding belichaamt
heeft, die degeerde van een historische kerkelijke
beweging tot een goed gemeente, maar al te nuchtere
in daarom initiatie poging tot hervorming speelt
Dr. Bronsveld bij elke ontmoeting met Afgescheidenen
en Christelijke Gereformeerden parten in de eigen-
lijke oorzaak van het dilettantisme in zijn Kerkverband
waarop we wezen, zoo dikwerf zijn mede gepen dit
ouderswip aanraakt. Ook nu nog staat zijn theologi-
sche ontwikkeling op dit punt stil. Kennelijk verberst
hij zich dat de Afgescheidenen een soort leden waren,
die, verlijpt op een mytisch stilven, zich niet uit de Her-
wande Kerk hadden kunnen uittreken, om op een afgelegen
plek een godsdienstig hoijt te bouwen en daar, achter
hooge muren, in angelo en om hellelo,
„In een hoekken.“
Met een hoekken.

uit te ruken van den strijd en de worsteling der
geesten. Nooit heeft hij iets gevoeld van de innerlijken
nootheid van '54, om voor de verheerlijking der Evangelien
de Kerk te welen, desnoodig door front te maken
tegen haar zelf en hare hoogste digniteiten. Nooit
iets van den marciaalmoed, waartoe de mannen
van die dagen hun geheele toekomst waagden aan
dien ongelijken kamp! Ook gevoelt Dr. Bronsveld
erzelaansch als hij is de solidariteit niet tusschen de
mannen der Scheiding hier in Nederland en die in het
overig Europa: de Engelsche Puriteinen, de Schotsche
Covenanters, de Duitse Lutherse, de Franse en de
Pilgrim Fathers in het verre Westen. Hij besiet niet
dat bij al deze scheidingen en scheuringen de innerlijke
drang in de ziel leefde, om het roep opoffering van
alle wereldsche prestige in volgehied gebrachte pad,
hoe eer hoe beter weer aan de gemeinte naar ten
goede te doen komen; en hoe daarom die gemiste
„afgeschieding“, die overblijfselen „randkopen“, die
„Minder“, gelijk ze in Zwitserland heeten, en welke
de benamingen reeds te wereld voor deze trouwe
dienaren des Heeren ingedacht heeft, hoe daarom,
zeg ik, deze uitgeverpen en uitgeverpen Dr.
Bronsveld en zijn talrijke geslacht de eeuwen door niet
met rust konnen laten en, hetzij dan onwillkeurig
of met opzet, hem telkens ontmoeten op zijn sierlijken
en gemakkelijken weg. Het is geen strijd tusschen de
Afgescheidenen of Christelijke Gereformeerden en de
Kroniek persoonlijk, het is de worsteling der natie
tusschen tweeërlei kerkbegrip, waarvan één slechts het
ware kan wezen!

Ook het slot is, in zijn zachten en beleefden
vorm, verpletterend.

Zich bekommeren doet men over andere dingen.
En waar de muur der historie het hoofd over schud-
den zal, Dr. Bronsveld houde het ons ten goede, het
zal over kerkelijke verschijnselen van een geheel anderen
aard zijn. Over de tijds tijds, om niet te zeggen,
zijn verdedigen van de leerswijze in de Kerk. Over
het zitting nemen van een man van zijn autoceelen
in een Synode, die ten aanzien der dingen slechts
een repetitie is van de dagen van '54. Over zijn me-
verwachting, dat door dit zitting nemen van hem en
de zijnen het ongemeenlijk weinig zelfzucht van die
lichamen kan heft van te gezeten. Men leest nu een-
maal een vijand van de doctoren van de Gereformeerde
en Blisse, en over die Blisse, bij geleerden zooveel
als ongeleerden, zal de muur der historie zich eenmaal
verheven. Trouwens, welke toestanden zijn het toch, die
door het aanzien van mannen als Dr. Bronsveld en
zijn gelijken worden gedeut. Een Synode die een
kerkgebouw vraagt, om hare zittingen met een goede
dienstzitting te openen. In een Kerkraad die an-
woordt: „volgarme, nits ge bij de godsdienstzitting
geen moderne taal voorraan.“ De Synode die, gebragt
en verbaasd over de stoutigheid van dit antwoord,
daarop de gehele godsdienstzitting in den steek
laat en met een afkeurende motie, door een harer
orthodoxe leden gesteld, overgaat tot de orde van
den dag! En dat alles binnen het kader van eenzelfde
Kerkverband, waartoe al deze heeren, gebragden zo-
wel als eigenis gereformden, behooren. Waar toet toet,
zoa vraagt men onwillkeurig bij zulke toestanden
de nieuwe Erasmus, die den lof van deze rotheid zal
beschrijven! En wat de muur der historie betreft, we
hooren haar in gedachten zeggen: „Nee! een huis
dat tegen zich zelf verdeeld is, kan niet bestaan, wat
Dr. Bronsveld daarvoor moge pleiten. Dan liever niet
de Scheiding en de Doleantie en de vereenigde Gere-
formeerde Kerken alle zware Kronieken gebraveerd,
en mer verneming van het officieel prestige in oogen-
schappelijk onaanneemlike vormen eens de waarheid en
daarna den vrede betracht!“

De nobelheid van toon contrasteert hier nij-
dend met de felheid van den Kroniekschrijver;
maar juist om dien zachten vorm tref de stoet
te dieper.

KUYPER.

Officiële Berichten.

(Met verkorting uit het Kerkblad van 16 Sept.)

Advies in zake de ineenmelting der plaatselijke kerken.

De Deputaten der Gereformeerde kerken
voor advies in zake de ineenmelting der plaats-
elijke kerken worden niet slechts door eenige
Classen geraadpleegd over acten van plaats-
elijke ineenmelting, die aldaar ter goedkeuring
werden aangeboden, maar worden bovendien
door een grooter aantal kerken telkens recht-
streeks aangezoekt, haar aan het ontwerp van
zulk een actie te willen helpen.

Uit alle die aanvragen blijkt gedurig, dat de
vereeniging, die den 17 Juni 1892 in de Gene-
rale Synode van Amsterdam is tot stand geko-
men, door des Heeren zegen ook plaatselijk
doorwerkt, zodat er vele plaatsen zijn, waar
in de beide aldaar bestaande kerken de drang
naar eenheid algemeen en sterk is, ook al is
men nog in het onzekere over den te volgen weg.

De Deputaten, dit met blijdschap opmerkende,
en na het bericht der Regering, dat den 29
Juli l.l. in het Kerkblad is medegedeeld, tot
een volledig advies in staat zijnde, hebben
geoordeeld aan de bedoelde aanvragen van
plaatselijke kerken te mogen en te moeten vol-
doen; niet bij wijze van voorschrift, waartoe
hun mandaat niet strekt en waardoor op de
beslissing der Generale Synode van Augustus
1893 zou worden voortgegaan, maar alleen
als advies; opdat althans voorloopig kunne
gehandeld worden naar de regelen, die zij aan
de volgende Generale Synode wenschen voor
te stellen, en opdat alzo vele kerken bewaard
worden voor de groote en misschien onher-
stelbare schade, die juist bij deze zaak, hetzij
uit verdrag, of wel uit onvoorzichtige besluit-
en en handelingen zou voortvloeien.

In kerken, als boven bedoeld zijn, raden zij
aan, te handelen als volgt:

1. De kerkeraden nemen elk afzonderlijk het
volgende besluit:

De kerkraad der Gereformeerde kerk te
(A of B),

met dank aan den Heere zich verblijvende
over de vereeniging der Gereformeerde kerken
in Nederland, die den 17 Juni 1892 in de
Generale Synode der kerken te Amsterdam
is tot stand gekomen:

overtuigd, dat het naar den eisch van Gods
Woord is, om ook plaatselijk de eenheid der
geloovigen zooveel mogelijk tot openbaring te
brengen;

en overwegende, dat hier ter plaatse gene
reden is om de ineenmelting nog uit te
stellen, maar veeleer allerlei sterke drang om
haar zooveel mogelijk te bespoedigen;

besluit tot de algeheele vereeniging en ineen-
melting van de aan zijne zorgen toevertrouwde
kerk met de andere, tot hetzelfde kerkverband
behoorende, Gereformeerde kerk te deze
plaats;

met dien verstande:

dat dit besluit, met de daarin opgenomen
nadere bepalingen, eerst aan den kerkraad
van die andere kerk zal worden medegedeeld;
dat, zodra deze kerkraad een gelijkluidend
besluit genomen heeft, die leden der gemeente
daarover zullen gehoord worden;

dat daarna, zoo de beide kerkeraden gene
reden vinden om hun besluit nog in gemeen-
schappelijk overleg te wijzigen, de kerkraad
der kerk, voor wier stoffelijke belangen tot
dusver gezorgd werd door een Vereeniging
„de Kerkelijke Kas“, met het bestuur der
Vereeniging in overleg zal treden, opdat dit
bestuur door een ledenvergadering bevoegdijk
gemachtig worde, zijne geheele administratie,
alsmede al wat formeel aan de Vereeniging
toebehoort, aan den vereenigden kerkraad
over te geven, en door dezen daarvoor ge-
chargeerd te worden;

dat genoemd besluit vervolgens aan de eerst-
volgende Classicale vergadering ter goedkeuring
zal worden voorgesteld;

dat het, zodra die goedkeuring zal verkree-
gen zijn, aanstonds voorloopig zal in werking
treden;

dat, overeenkomstig het besluit der Gene-
rale Synode van Juni 1892, terstond na de
eerstvolgende Generale Synode van Augustus
1893 door den Vereenigden kerkraad aan
de Classe zal gevraagd worden, de ineenmel-
ting definitief te verklaren, en daarvan bericht
te zenden aan hem, die door de Generale
Synode voor correspondentie met de Regering
zullen zijn aangewezen, opdat alsdan van
wege de gezamenlijke kerken aan de Regering
worde medegedeeld dat het feit dezer ineen-
melting door die kerken wordt erkend;

en dat tot zoalng door den kerkraad zal
gewacht worden met de mededeeling, die hij
zelf te dien aanzien aan de Regering te doen
heeft;

en voorts onder de volgende nadere bepa-
lingen:

Art. 1. Bij de vereeniging worden beide ker-
keraden tot één, zodat alle de tegenwoor-
dige ambtsdragers der beide kerken te zamen
den éenen kerkraad vormen; met behoud,
voor de Ouderlingen en de Diakenen, van
den tijd hunner periodieke afreiding. Door
dien kerkraad wordt dan verder bepaald, hoe
groot in de toekomst hun aantal zijn zal, en
op welke wijze men tot dat normale getal zal
komen.

(Natuurlijk kan hieromtrent ook reeds
vóór de vereeniging door de beide kerke-
raden worden overeengekomen; en in dit
geval wordt het reeds bepaalde hier ver-
meld.)

Art. 2. Ten aanzien van de regelen, waar-
naar de ambtsdragers en de kerkraad bij alle
werkzaamheden zich gedragen zullen, blijft na
de vereeniging geiden al wat de beide kerken
reeds gemeen hadden, en dus niet alleen al
wat daaromtrent voorkomt in de Formulieren
van eenigheid en in de Kerkenordening, maar
ook al wat door de Generale Synode van 1892
over onderscheidene punten besloten is. De
huishoudelijke bepalingen, die iedere kerkraad
vroeger voor zichzelf gemaakt had, hetzij
voor zijne vergaderingen, of tot regeling van
den Dienst des Woords en der Sacramenten,
of in zake het verder dienstwerk van predi-
kanten en ouderlingen, of voor den arbeid der
diakenen, of anderszins, worden buiten werking
gesteld, en voor zooveel noodig vervangen door
bepalingen, die de éene kerkraad maken zal.

(Natuurlijk kan ook reeds vóór de vere-
eniging door beide kerkeraden over dergel-
ijke bepalingen worden overeengekomen en
voor zooveel niet ergens wenschelijk
mecht geacht zijn, worden die bepalingen
dan hier in het besluit ingelast.)

Art. 3. Er wordt een nieuw Notulenboek
aangelegd, dat begonnen wordt met het besluit
der vereeniging en met de notulen van de eerste

vereenigde vergadering. Evenzo een nieuw
Lidmatenboek, waarin uit de beide Lidmaten-
boeken de namen der nog levende leden wor-
den overgeschreven. En voorts nieuwe Doop-
boeken, Trouwboeken enz. De oude boeken
en de verdere archiefstukken der beide kerken
worden in het éene kerkraadsarchief samen-
gebracht.

Art. 4. Indien de grenzen der beide kerken,
door de Classe niet reeds zijn gelijk gemaakt,
wordt door den vereenigden kerkraad daar-
voor ten spoedigste gezorgd, doordat hij, voor
zooveel noodig in overleg met naburige ker-
ken, een daartoe strekkend voorstel bij de
eerstvolgende Classicale vergadering ter goed-
keuring indient.

[Natuurlijk blijft dit artikel achterwege,
wanneer reker is, dat de grenzen der beide
kerken dezelfde zijn.]

Art. 5. Voor het beheer van de kerkelijke
goederen, fondsen en inkomsten wordt in de
eerste zitting van den vereenigden kerkraad
een Commissie van beheer benoemd, be-
staande uit.... leden [3 of 5, of meer], allen
leden der gemeente met volle rechten, maar
voorts onder beperking der keuze, zodat
kerkeradsleden of wel andere geneenteleden
gelijkelijk benoembaar zijn; aan welke com-
missie opgedragen wordt: de tot dusver voor
de beide kerken gevoerde administratie van
de beheerders over te nemen; en voorts tot
het einde van het jaar 1893, tenzij de kerke-
raad hen reeds vroeger op hunne eigene aan-
vraag of om andere redenen ontsaant, alle
kerkelijke inkomsten, als: collecten, andere
giften, contributies, plaatsgelden, legaten en
erfstellingen, enz., in ontvangst te nemen, en
tot vermeerdering der inkomsten, voor zooveel
noodig en mogelijk is, werkzaam te zijn; —
uit die inkomsten alle door den kerkraad be-
paalde of goedgekeurde uitgaven, als: renten
en aflossingen van leeningen, tractementen en
salaries, onderhoud van gebouwen en eigen-
dommen, kosten van den openbaren eeredienst,
enz., te bestrijden; — alsmede te zorgen, dat de
kerkelijke gebouwen en eigendommen steeds
in goeden staat zijn en den kerkraad kunnen
ten dienste staan; — met bepaling, dat, indien
deze commissie van beheer na het jaar 1893
door den kerkraad gecontinueerd wordt, bij
de definitieve instelling en benoeming van
leden een volledige regeling en instructie haar
door den kerkraad zal gegeven worden, en
dat zij inmiddels: bij alle zaken, waaromtrent
de kerkraad haar een bepaalde opdracht
geeft, naar die opdracht zal handelen; — in
November van het jaar 1892 een begroting
voor het jaar 1893 zal opmaken, die dan door
den kerkraad, nadat hij de gemeente daarop
gehoord heeft, wordt vastgesteld; — en over
de jaren 1892 en 1893, telkens binnen drie
maanden na afloop des jaars, rekening en ver-
antwoording doen zal aan den kerkraad, die,
na de gemeente daarop gehoord te hebben, bij
goedkeuring der rekening aan de commissie
van beheer volle discharge geeft.

Art. 6. De bezittingen en schulden van de
beide kerken, evenals alle hare rechten en
verplichtingen tegenover derden, ook met name
alle verbintenissen in zake tractementen en
salaries, blijven ten bate en laste van de
éene vereenigde kerk. Met betrekking tot het
onroerend goed, dat op naam staat van éene
der beide kerken, zal door den kerkraad aan
het kadaster mededeeling gedaan worden van
de naamverandering van den eigenaar, doch
zal uit den aard der zaak met deze medede-
ling gewacht worden, totdat na Augustus 1893
de plaatselijke ineenmelting ook in formelen
zin, definitief is.

Art. 7. Onder de in art. 6 bedoelde be-
zittingen, schulden, rechten en verplichtingen
zijn ook diegene begrepen, die voor de éene kerk
thans op naam staan van een Vereeniging
„de Kerkelijke Kas“. Voor zoover die be-
zittingen roerende goederen zijn, worden zij ter-
stond na de vereeniging aan de door den ker-
keraad benoemde Commissie van beheer over-
gegeven. Voor zoover het onroerend goed is,
zal het ten name van de Gereformeerde Kerk
alhier worden overgeschreven, zodra na Augustus
1893 de ineenmelting definitief verklaard
is, en ook zekerheid is verkregen dat zulke
overschrijving, die, wat het wezen der zaak
betreft, slechts een naamverandering van den
eigenaar is, dienovereenkomstig zonder over-
gangskosten geschieden kan. Voor zoover de
bedoelde schulden bestaan in hypotheek, of
onderhandsche leening of obligatie-leening,
zullen zij terstond na de ineenmelting worden
afgelost door de Gereformeerde Kerk, die te
dien einde dan, met goedvinden van de schulde-
isers, of anders door de hulp van anderen,
op haar eigen naam de noodige hypotheek
neemt, of de noodige schuldbekentenis afgeeft,
of de noodige obligatie uitgeeft. En voor zo-
over de Vereeniging „de Kerkelijke Kas“ ten
behoefte van de kerk contracten had aange-
gaan, zullen bij de mede-contractanten alle
pogingen worden in het werk gesteld, om de
daaruit voortvloeiende rechten en verplichtin-
gen van die Vereeniging op de Gereformeerde
Kerk te doen overgaan.

Art. 8. Wanneer de bestaande Vereeniging
„de Kerkelijke Kas“ gene bezittingen noch
schulden, noch contractuele rechten en ver-
plichtingen heeft, hetzij door de uitvoering van
art. 7, of doordat zij die tot dusver nog in
het geheel niet had, valt zij aanstonds na de
ineenmelting geheel weg, ook zonder dat een
formeel besluit tot ontbinding noodig is.

[Indien eenigzins kan vermoed worden,
dat er nog legaten of erfstellingen op naam
van de Vereeniging „de Kerkelijke Kas“
staan, zorg men, dat jaarlijks, tot aan het
verstryken van den termijn voor welken
de Vereeniging was opgericht, het bestuur
worde aangevuld, om eventueel zulke le-
gaten en erfstellingen te kunnen ontvan-
gen; welke voortzetting der Vereeniging
dan echter voorts geheel „nominaal“ zij, zoo-
dat geene kerkelijke inkomsten haar meer
toevloeien, noch ook kerkelijke uitgaven
verder ten haren laste komen, noch ook
eenige andere werkzaamheid door haar
verricht worde.]

II. Beide kerkeraden, zoodanig besluit ge-
nomen hebbende, geven er elkander officieel
kennis van; waartoe wel het eenvoudigst is,
dat zij op denzelfden tijd en terzelfder plaats
vergaderen.

Zoodra zij het dan eens zijn, niet alleen over
het besluit zelf, maar ook over de nadere
bepalingen, doen zij op den eerstvolgenden
Zondag hiervan korte mededeeling, ieder aan
zijne eigene gemeente, met aanwijzing van de
plaats waar het volledige besluit voor de leden
der gemeente ter inzage ligt, en met bepaling
van een avond in de eerstvolgende week, op
welken de manieden der gemeente ter ver-
gadering met den kerkraad worden uitgenoo-
digd, of wel, op welken zij de gelegenheid

hebben, vragen, opmerkingen, enz. aan den
kerkeraad voor te stellen.

Zoo dit alsdan gene aanleiding geeft, dat
de beide kerkeraden nog over enige wijziging
met elkander in overleg treden, wordt door
den kerkraad der kerk, voor wier stoffelijke
belangen tot dusver door een Vereeniging
„de Kerkelijke Kas“ gezorgd werd, de over-
dracht van de administratie enz. met het
bestuur der Vereeniging geregeld; en daarna
stellen beide kerkeraden hunne gelijkluidende
besluiten ter goedkeuring voor aan de eerst-
volgende Classicale vergadering. Daar deze
het advies van de Deputaten der gezamenlijke
kerken uit het bovenstaande van zelf reeds
kent, kan zij aanstonds haar besluit nemen.

Bij goedkeuring door de Classe treedt het
besluit tot ineenmelting terstond in werking.

Bovenstaand advies wordt, wegens de vele
vragen en aanzaken, die tot de Deputaten in
zake de plaatselijke vereeniging gedurig gericht
worden, thans in het Kerkblad door hen aan
de kerken medegedeeld. Hier en daar kan
natuurlijk, met het oog op de plaatselijke to-
standen, in het besluit en in zijne nadere be-
palingen ook wel eenige wijziging gebracht wor-
den, zoodat iets, dat aldaar nog wenschelijk
schijnt, er wordt bijgevoegd, of iets, dat aldaar
overbodig is, er uit weggealten wordt. Maar
altijd zal daarbij voorzichtigheid zijn en in acht
te nemen, opdat voor de kerken zelve moei-
lijkheden van allerlei aard zooveel mogelijk
worden voorkomen.

</